

Η εξέλιξη των κοινωνιών και η πτώση των αξιών

Γραφεί ο
Χρήστος Α. Κατσαρός
(Chris Sintiki)

“

Η άποψη του πάλαι ποτέ κραταιού Αμερικανού αξιωματούχου, Χένρυ Κίσινγκερ, ο οποίος δήλωνε πως για να δαμαστεί ο ατίθασος Ελληνικός λαός έπρεπε πρώτα να χτυπηθεί στη γλώσσα, στην ιστορία, στην θρησκεία και τον πολιτισμό του

”

Το ευδαίμον το ελεύθερον, το δ' ελεύθερον το εύψυχον. Τον τελευταίο καιρό όλο και περισσότερο γίνεται λόγος όχι μόνο για την πτώση των τιμών, αλλά και για την κρίση των αξιών σε κάθε επίπεδο.

Πράγματι, η αδήριτη ανάγκη της μεταπολεμικής κοινωνίας στην Ελλάδα να προσφέρει ένα καλύτερο μέλλον στον εαυτό της και στις επερχόμενες γενιές την οδήγησε σε υπερβολές που πολλές φορές είχαν ως αποτέλεσμα την αλλοίωση κι αυτής της ταυτότητάς της. Ο κοινωνικός και οικονομικός ευδαιμονισμός που επικράτησε στέρπησε την ελληνική κοινωνία από τις παραδοσιακές της αξίες. Πλέον οι προσωπικότητες δεν κρινόντουσαν ανάλογα με το τι είναι ή με το τι έχουν πράξει, αλλά ανάλογα με το πόσα κερδίζουν. Αυτή η μετατόπιση από το είναι στο φαίνεσθαι και από την ποιότητα στην ποσότητα, μετέβαλε αργά αλλά σταθερά, όχι μόνο την εικόνα, αλλά και την ιδιοσυστασία του κοινωνικού ιστού που πλέον είχε χάσει την συνοχή του ακόμα και μέσα στους κόλπους του πρωτογενούς κτιπάρου του, την οικογένεια.

Επιπλέον, η παραδοσιακή περιφρόνηση των υλικών αγαθών έναντι των υψηλότερων ιδανικών, που πραγματικά ελευθέρωνε την ψυχή από τα πάθη της, εξέλιπε προς χάριν του οικονομικού οφέλους. Έτσι, βρεθήκαμε αντιμέτωποι με φαινόμενα διαφθοράς και ωχαδερφισμού που λογικά δεν θα έπρεπε να μας ξαφνιάζουν, αφού όλοι λίγο ως πολύ γνωρίζαμε τι συμβαίνει και στην καλύτερη περίπτωση το αποσιωπούσαμε.

Κι αν οι προσωπικές ελευθερίες για τις οποίες ο άνθρωπος πάλεψε χρόνια σήμερα περιορίζονται, αν τα δικαιώματα του εγκλωβίζονται σε λογικές κοινωνικοοικονομικής παράνοιας, αν η εθνική κυριαρχία συρρικνώνεται προς χάριν της μεγάλης ευρωπαϊκής ή παγκόσμιας "οικογένειας" κι αν η έννοια του

έθνους με όποια χαρακτηριστικά το συνοδεύουν έχει αποσυνδεθεί από την έννοια της οικουμενικότητας και έχει πολτοποιηθεί μέσα στην ιδέα της παγκοσμιοποίησης είναι γιατί εμείς οι ίδιοι εκόντες άκοντες γίναμε οι Εφιάλτες του εαυτού μας. Και τώρα τι μας μένει να πούμε άραγε ως άλλη Εύα; Μήπως, ο όφισ μας ηπάτησε; Βέβαια, σε αυτή την ιστορία δεν είναι αμέτοχοι ή άμοιροι ευθυνών όλοι όσοι με οποιοδήποτε τρόπο καλλιέργησαν αυτή τη νοοτροπία προβάλλοντας με κάθε τρόπο πρότυπα τα οποία ήταν ξένα για το ελληνικό modus vivendi.

Η υιοθέτηση ακριβώς αυτών των ξένων προτύπων μετακίνησε τον άξονα αξιών της ελληνικής κοινωνίας και την μετέλλαξε σε κακέκτυπο του δυτικού τρόπου σκέψης. Όχι πως η Ελλάδα δεν αποτέλεσε τη βάση για το δυτικό πολιτισμό, αλλά δεν ταυτιζόταν ποτέ απόλυτα με αυτόν, αφού είχε και έχει αναπτύξει έννοιες που είναι εντελώς ιδιαίτερες και απόλυτα εναρμονισμένες με την νοοτροπία και την ιδιοσυγκρασία του λαού μας.

Μια από αυτές τις τόσο ιδιαίτερες έννοιες για την οποία δεν υπάρχει και απόλυτη αντιστοιχία σε καμιά από τις άλλες γλώσσες του κόσμου, η έννοια του φιλότιμου, αποτέλεσε για αιώνες τον ακρογωνιαίο λίθο της ελληνικής νοοτροπίας και του συστήματος αξιών της. Παρόμοια είναι και η έννοια της λεβεντιάς.

As μην ξεχνάμε ότι όλα ανάγονται στον άξονα μιας γενικότερης παιδείας, με την ευρεία έννοια του όρου, την οποία ως λαός και ως φιλοσοφία απαρνήθηκαμε για να αφήσουμε ανοιχτή την Κερκόπορτα σε αλλοίως κουλτούρες που αποπροσανατόλισαν και αλλοτρίωσαν. Ο ποιητής όμως το είχε διατυπώσει με σαφήνεια όταν έγραφε ότι «θέλει αρετή και τόλμη η ελευθερία». Χωρίς αρετή, δηλαδή χωρίς αξίες και ιδανικά, ένα έθνος δεν θα τολμήσει ποτέ και δεν θα είναι ποτέ πραγματικά ελεύθερο.

Βεβαίως, τα πάντα ρει, καθώς έλεγε ο Ηράκλειτος, η κοινωνία και τα ήθη αλλάζουν και προσαρμόζονται στα δεδομένα κάθε εποχής και αυτό είναι ένα υγιές φαινόμενο, δεδομένου ότι η κοινωνία δεν είναι στατική, αλλά ζωντανός οργανισμός. Ωστόσο, η άκριτη απαξίωση κάθε παλαιάς αξίας στο όνομα μιας ψευτονεωτερικότητας δεν έχει καμία σχέση με την υγιή προσαρμογή σε νέες καταστάσεις και συνθήκες. ποτελεί ένα μιντιακό παιχνίδι που αποσκοπεί στην πλήρη αποδόμηση της ιστορίας και του πολιτισμού.

Εξάλλου, είναι λίγο ως πολύ γνωστή η άποψη του πάλαι ποτέ κραταιού Αμερικανού αξιωματούχου, Χένρυ Κίσινγκερ, ο οποίος δήλωνε πως για να δαμαστεί ο ατίθασος Ελληνικός λαός έπρεπε πρώτα να χτυπηθεί **στη γλώσσα, στην ιστορία, στην θρησκεία και τον πολιτισμό του**, σε όλα δηλαδή τα προπύργια της ελευθερίας και της ύπαρξής του και βέβαια για να πάψει να αντιστέκεται ένας λαός πρέπει να πάψει να έχει μνήμη. Αυτό μπορεί να συμβεί με δύο τρόπους, αφενός με την ημίμαθεια ή την έλλειψη γενικότερης παιδείας δίνοντας έμφαση στην εξειδίκευση και στην εκπαίδευση και αφετέρου με την αντικατάσταση των αξιών εκείνων που αποτελούν το συνδυετικό και συνεκτικό κρίκο μιας κοινωνίας και την καθορίζουν, με άλλες που έχουν ως βάση μονεταριστικά κριτήρια, έτσι ώστε την κατάλληλη στιγμή να επέλθει η διαφθορά και η οικονομική υποδούλωση με την παράλληλη έλλειψη διάθεσης για αλλαγή της κατάστασης, προκειμένου να διαφυλαχτούν έστω και στο ελάχιστο αυτά που έχουν αναχθεί σε υπέρτατες πλέον αξίες, το χρέος και το εγώ του καθενός. Όταν ο στρατηγός Μακρυγιάννης έλεγε πως δεν είμαστε στο εγώ, είμαστε στο εμείς, ίσως δεν φανταζόταν ποτέ την πλήρη αντιστροφή της ρήσης του ούτε την κατάσταση που θα επικρατούσε σήμερα.

Η οικονομική επομένως κρίση που βιώνουμε δεν είναι παρά το προϊόν μιας κατά βάση κρίσης αξιών. Ακόμα χειρότερα, η κοινωνία χλευάζει ως γραφικό και ακραίο όποιο αναφέρεται σε ζητήματα αξιών και τον περιθωριοποιεί. Συνεπώς, η διατήρηση των αξιών έχει μεγάλη σημασία για κάθε λαό, με οποιοδήποτε τρόπο η σημασία τους γίνεται αντιληπτή στην κάθε κουλτούρα. σημερινή κοινωνικοπολιτική και οικονομική κρίση που εξαπλώνεται σαν επιδημία σε ολόκληρη σχεδόν την ανθρωπότητα οφείλεται στην απογύμνωση της καθημερινής ζωής από βασικά ηθικά, πολιτισμικά και κοινωνικά ιδεώδη σε μια προσπάθεια να επικρατήσουν παντού τα οικονομικά μεγέθη, επιτυγχάνοντας την ομογενοποίηση των αγορών εις βάρος των ιδίων των κοινωνιών και των κοινωνικών αγαθών.

Αν γυρίσουμε το βλέμμα μας είτε στο πρόσφατο παρελθόν (ελληνικός και ευρωπαϊκός διαφωτισμός) είτε στο απώτερο παρελθόν (βυζαντινός κόσμος, ρωμαιοκρατία ή ελληνική αρχαιότητα) θα διαπιστώσουμε ότι σε όλες τις περιόδους υπήρχαν πρότυπα, αξίες και ιδανικά που σήμερα έδωσαν τη θέση τους στα αναλώσιμα υλικά και σε μια επίπλαστη ευδαιμονία.

Τέλος δίπλα στο σύγχρονο ευδαιμονισμό διαπιστώνουμε την τραγικότητα της ηθικής φτώχειας που αποδεικνύει ότι οι ίδιες οι κοινωνίες στερούνται κοινωνικού πλαισίου και ο δείκτης ανθρωπισμού καταγράφει αρνητικό πρόσημο.

Επισημάνσεις:

Χρήστος Κατσαρός Tax. Δ/ση: Λιβαδιά Σιντικής Σερρών, Τ.Κ. 62055
Στοιχεία επικοινωνίας: Τηλ.: 2327110024 & 6976915473
E-mail: xrhstos_katsaros@yahoo.gr, xrhstos.katsaros@gmail.com
Ιστότοπος: Twitter:
Christos A. Katsaros @Chris_Sintiki
https://twitter.com/Chris_Sintiki
Σελίδα on Face book:
Χρήστος Α. Κατσαρός (Chris Sintiki)

Τι θα γίνει με τα χέρσα - κενά του Δήμου Εμμ. Παπά;

Γράφει ο
Κων/νος Γ. Τσαρτσάρης

Δεν γνωρίζω τι γίνεται στους υπόλοιπους δήμους του νομού μας, αλλά για τον

δήμο Εμμανουήλ Παπά κι ειδικά για τα «Δαρνακωχώρια», υπάρχει μεγάλο πρόβλημα για τις εκτάσεις εκείνες που χαρακτηρίζονται χέρσα-κενά.

Είναι αδιανόητο αρχές του 21ου αιώνα και στα παλαιότερα χωριά του νομού μας να μην έχουν αρκετοί κάτοικοι του πλήρους τίτλου από χωράφια που τα καλλιεργούν από δεκάδες χρόνια ακόμα και σε βάθος χρόνου (Τουρκοκρατία).

Η αδιαφορία των κατοίκων κι ειδικότερα των τοπικών αρχών για το εν λόγω θέμα θα δημιουργήσουν στο άμεσο μέλλον, ίσως και προστριβές μεταξύ τους. Καλό

θα είναι ο δήμος να εξετάσει το συγκεκριμένο πρόβλημα παίρνοντας πρωτοβουλίες που θα δώσουν άμεση κι ολοκληρωμένη λύση.

Το κακό είναι ότι δεν μιλάμε για μερικές εκατοντάδες στρέμματα, αλλά μπορεί να είναι λίγες χιλιάδες, απ' ότι με έχουν πληροφορήσει κάτοικοι των ενδιαφερομένων χωριών.

Το έναυσμα για να θίξω το θέμα είναι η πρόσφατη ανακοίνωση που ακούγεται από τα Μ.Μ.Ε. για την φορολόγηση των αγροτεμαχίων. Το κακό είναι ότι όλα τα θέματα τα αντιμετωπίζουμε επιπόλαια και μόνον όταν έρ-

θει σε προσωπικό επίπεδο προσπαθούμε μόνοι μας να βρούμε λύση, ενώ το όλο θέμα είναι συλλογικό-τοπικό διαμερίσματος-και δήμου. Όλα τα χέρσα-κενά χωράφια έχουν τοπικό νούμερο, στο χάρτη του δημοτικού διαμερίσματος, έχουν ιδιοκτητή και δηλώνονται στην εφορία. Για όλα αυτά τα χωράφια, και καλώς γίνεται, οι αγρότες μας παίρνουν και τις επιδοτήσεις τους.

Πολλά δε απ' αυτά μπορεί να έχουν συμβολαιογραφική πράξη αγοροπωλησίας, (τυχαίνει να έχω μια τέτοια πράξη στα χέρια μου, η οποία έγινε το έτος 1936).

Δυστυχώς όμως για την εν

λόγω περίπτωση, όταν πήγε να γίνει η μεταβίβαση από τον πατέρα στην κόρη και η συμβολαιογράφος ζήτησε κάποιο χαρτί από την τεχνική υπηρεσία του δήμου, ο αρμόδιος υπάλληλος έδωσε το επίσημο χαρτί, όπου αναγραφόταν ότι η εν λόγω έκταση ήταν χέρσα-κενή!!! Ελλάδα το μεγαλείο σου!!!

Καλό θα ήτανε ο δήμος να δώσει ένα τέλος στο θέμα αυτό κάνοντας άμεσες ενέργειες προς την περιφέρεια ζητώντας άμεση προώθηση προς το αρμόδιο υπουργείο, για λύση του προβλήματος των χωραφιών αυτών.

Ευχαριστώ